

ΕΥΒΟΙΑ

Το ΤΕΕ - Τμήμα Εύβοιας με τη Μόνιμη Επιτροπή «Αρχιτεκτονικών Θεμάτων και Θεμάτων Πολιτιστικής Κληρονομιάς» διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: «Η Βιομηχανική Αρχιτεκτονική Κληρονομιά της Χαλκίδας», που πραγματοποιήθηκε στη Χαλκίδα, στην κατάμεστη αίθουσα του ξενοδοχείου «Λούσου». Συνδιοργανωτής ήταν ο Σύλλογος Διπλωματούχων Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ευβοίας.

Καλωσόρισμα των παρευρισκομένων στην ημερίδα έκανε η **Είρα Σαϊνίδου – Στουρνάρα**, επιμελήτρια της Μόνιμης Επιτροπής και πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής της ημερίδας.

Στη συνέχεια έδωσε το λόγο στον Πρόεδρο του ΤΕΕ - Τμήματος Ευβοίας, **Γιώργο Μπαμπαλή**, ο οποίος στο χαιρετισμό του επισήμανε τη σπουδαιότητα της ανάδειξης της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Χαλκίδας, αλλά και της Εύβοιας γενικότερα, και ανέφερε χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων κτισμάτων.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Διπλωματούχων Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ευβοίας, **Γ. Σιαγιάννης**, στο χαιρετισμό του τόνισε ότι τα βιομηχανικά κτίρια της Χαλκίδας είχαν τη δική τους ξεχωριστή κοινωνική, πολιτιστική και αρχιτεκτονική ταυτότητα και ως τέτοια θα πρέπει να αποτελέσουν ζωντανά μνημεία λειτουργικών χώρων, αλλά και στην επανασύνθεση της λειτουργίας και της εικόνας της πόλεως.

Την ημερίδα παρακολούθησαν με ζωηρό ενδιαφέρον, εκτός από τους διπλωματούχους μηχανικούς, και πολλοί πολίτες που εξέθεσαν τον προβληματισμό και τις απόψεις τους για τη σωτηρία, γενικότερα, της εναπο-

μείναςας ιστορικής κληρονομιάς της πόλης.

Στην ημερίδα παραβρέθηκαν και απηύθυναν χαιρετισμό: η **κα Περλεπέ**, βουλευτής Ευβοίας, ο αντινομάρχης **κ. Πίσχινας**, ως εκπρόσωπος του Νομάρχη Εύβοιας, ο αντιπρόεδρος ΔΗΚΕΧ **κ. Αναγνώστου**, ως εκπρόσωπος δημάρχου Χαλκιδέων, ο **κ. Λυρούδιας**, πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ - Πανελληνίου Συλλόγου Αρχιτεκτόνων, ο **κ. Τήνιος**, εκπρόσωπος του Συνασπισμού της Αριστεράς, ο **κ. Αποστόλου**, πρώην βουλευτής, ο **κ. Μπιλάλης**, εκπρόσωπος του πρώην Πολυτεχνείου Κρήτης **κ. Γρυσπολλάκης**.

Χαιρετισμούς, επίσης, έστειλαν: ο υφυπουργός Μεταφορών και Δικτύων, **κ. Μαγκριώτης**, η γ. γραμματέας Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, **κα Διαμαντοπούλου**, ο βουλευτής Ευβοίας και πρώην υπουργός **κ. Μαρκόπουλος**, ο πρόεδρος της κεντρικής Αντι-

Η διάσωση και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς ως καθοριστικού στοιχείου της ιστορίας του τόπου, απασχόλησε δύο Περιφερειακά Τμήματα του ΤΕΕ, που διοργάνωσαν ημερίδες για το θέμα αυτό, με στόχο την ευαισθητοποίηση των αρχών για τη διατήρηση, επίσκευή και επανάχρηση των εγκαταλειμμένων βιομηχανικών κτιρίων της Χαλκίδας και της Καβάλας.

Η διάσωση της βιομηχανικής κληρονομιάς

ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας - Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας και το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (ΤΙCCIH), διοργάνωσε ημερίδα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Καβάλας.

Ο πρόεδρος του Τμήματος, **Ντίνος Αντωνιάδης**, ανοίγοντας την εκδήλωση, επιχείρησε μια ιστορική αναδρομή στην πρόσφατη ιστορία της Καβάλας και τόνισε ότι η εμπορία και διακίνηση του καπνού, κυρίως κατά το τέλος του 19ου αιώνα έως τα μέσα του 20ού, έφεραν στην πόλη μεγάλα οικονομικά κεφάλαια και πολυεθνικούς οίκους που κατασκεύασαν πολλές καπναποθήκες και έδωσαν διεθνή ακτινοβολία στην πόλη. Σήμερα, όμως, τόνισε πως «η επισκευή και η αλλαγή χρήσης των καπναποθηκών αποτελούν μία επίπονη και δαπανηρή διαδικασία, γεγονός που αποθαρρύνει τους ιδιοκτήτες τους να προχωρήσουν στην αξιοποίησή τους», όμως «με μία διαφορετική πολιτική, τα κτίρια αυτά μπορούν να δια-

Επιμέλεια: **Β. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ**

προσωπείας του ΤΕΕ, **κ. Θεοδωράκης**, ο πρόεδρος Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, **κ. Ραφτόπουλος**, ο καθηγητής **Θεοδόσιος Τάσιος**.

Επίσης, παραβρέθηκαν και έλαβαν το λόγο: ο Νομάρχης Εύβοιας **κ. Μπουραντάς**, ο Δήμαρχος Χαλκιδέων **κ. Ζεμπήλης**.

Εισηγήσεις έκαναν οι:

- **Νίκος Μπελαβίλας**, αρχιτέκτων, επ. καθηγητής ΕΜΠ, με θέμα «Η διεθνής και ελληνική εμπειρία από τη διάσωση και επανάχρηση βιομηχανικών κτιρίων. Η συμβολή τους στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης».

- **Κώστας Αδαμάκης**, δρ. αρχιτέκτων, επ. καθηγητής Τμ. Αρχιτεκτόνων Παν. Θεσσαλίας, με θέμα «Επανάχρηση βιομηχανικών κτιρίων στο Βόλο. Η βιομηχανική κληρονομιά υποστηρικτής των λειτουργιών της πόλης».

- **Παναγιώτης Τουλιάτος**, αρχιτέκτων, ομότιμος καθηγη-

τής ΕΜΠ, με θέμα «Η διαδικασία της αναστήλωσης – Αρχές και προβλήματα – Η περίπτωση του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου».

- **Ελένη Αραιτζοπούλου**, προϊσταμένη Τμ. Αρχιτεκτονικών Μελετών Δ/νσης Μελετών Μουσείων του ΥΠΠΟ και Τουρισμού, με θέμα «Επισκευή και μετατροπή του βιομηχανικού κτιρίου "Αρέθουσα" σε Διαχρονικό Μουσείο».

- **Παναγιώτης Κανελλόπουλος**, αρχιτέκτων μηχανικός ΕΜΠ, με θέμα «Τα κτίρια Γεωργιάδη: Παρουσίασή τους και προτάσεις επανάχρησής τους».

- **Βαγγέλης Αγγέλου**, αρχιτέκτων μηχανικός, ως εκπρόσωπος του Συλλόγου Διπλωματούχων Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Εύβοιας, με θέμα «Η αναγκαιότητα πολεοδομικών ρυθμίσεων και αρχιτεκτονικών παρεμβάσεων στην ευρύτερη περιοχή της Αρέθουσας ως χώρου διαχρο-

νικής και ιστορικής αξίας για τη Χαλκίδα».

Παρεμβάσεις έκαναν οι:

- **Ροζίνα Κολώνια**, επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων, με θέμα «Τα αρχαιολογικά ευρήματα στην περιοχή του Αγ. Στεφάνου».

- **Κατερίνα Παππά**, τοπογράφος μηχανικός, με θέμα «Βιομηχανικά κτίρια της Εύβοιας».

- **Νίκος Αναγνώστου**, κάτοικος Χαλκίδας, με θέμα «Το κτίριο Κιαπέκου όπως το γνώρισσα».

- **Βασίλειος Δούκουρης**, δρ. ιστορικός, προϊστάμενος ΓΑΚ - Τοπικό Αρχείο Λίμνης, με θέμα: «Σελίδες από τη βιομηχανική ιστορία της Λίμνης Εύβοιας των περασμένων χρόνων».

Τοποθετήθηκαν, επίσης, και πολλοί από τους παρευρισκόμενους.

Τα συμπεράσματα της ημερίδας παρουσίασε ο πρόεδρος

του ΤΕΕ/ΠΤ Ευβοίας, **Γ. Μπαμπαλής**.

Συμπεράσματα

1. Η πολιτεία, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι τοπικοί φορείς, το επιστημονικό δυναμικό και οι κάτοικοι της πόλης της Χαλκίδας οφείλουν να κερδίσουν το στόχημα για τη διάσωση, ανάδειξη και αξιοποίηση των εναπομεινάντων υπολειμμάτων της ιστορίας της, δηλαδή, της πολιτιστικής της κληρονομιάς.

σωθούν». Χαιρετισμούς, επίσης, απηύθυναν ο δήμαρχος Καβάλας, **Κωστής Σιμισής**, και ο αντινομάρχης, **Θανάσης Βαφειάδης**.

Ο πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Επιτροπής για τη διατήρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς καθηγητής της Αρχιτεκτονικής Σχολής Θεσσαλίας, **Κωνσταντίνος Αδαμάκης**, επιχείρησε μια σύντομη παρουσίαση της ΤΙΣΣΗ, που ασχολείται με καταγραφές και προτάσεις αξιοποίησης των βιομηχανικών κτιρίων της χώρας. Ανέφερε τις πόλεις του Λαυρίου, της Μυτιλήνης, του Βόλου και της Σπάρτης, της Έδεσσας, κ.ά. ως παραδείγματα πόλεων που δέσωσαν και αξιοποίησαν τα παλιά βιομηχανικά τους κτίρια.

Παράλληλα, έκανε λόγο για «σκοτεινά σημεία» στην πολεοδομική συνέχεια της πόλης της Καβάλας, αναφερόμενος στις εγκαταλελειμμένες καπναποθήκες. «Αυτά τα "σκοτεινά σημεία" μπορούν να γίνουν σημεία αναφοράς» τόνισε και ευχίθηκε η ημερίδα «να δώσει το έναυσμα για τη διάσωση των καπναποθηκών της Καβάλας».

Η πρώτη ομιλήτρια αρχιτέκτων μηχανικός ΑΠΘ, **Ουρανία Ζώνιου**, παρουσίασε τη διαχρονική «Εξέλιξη των καπναποθηκών της Καβάλας», τονίζοντας: «Σημαντικό τμήμα της πόλης της Καβάλας σήμερα καταλαμβάνουν τα κτίρια επεξεργασίας και αποθήκευσης καπνού –οι κα-

πναποθήκες της συνολικά είναι εξήντα μία. Πρόκειται για κτίρια που είναι άμεσα συνδεδεμένα με την άνθηση του καπνεμπορίου στην Καβάλα, που ξεκίνησε στη δεκαετία του 1860. Η εμφάνιση των καπναποθηκών

στον αστικό ιστό της πόλης αποτέλεσε κυρίαρχη εικόνα για αρκετές δεκαετίες.

Η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης περιλαμβάνει τις παλαιότερες (1860-1930) και τις νεότερες καπναποθήκες (1950 και μετά). Οι παλιότερες είναι παραδοσιακά κτίρια τριών κατηγοριών: διώροφα χωρίς διάκοσμο, πολυώροφα χωρίς διάκοσμο και πολυώροφα με διάκοσμο. Οι νεότερες είναι πολυώροφα χωρίς διάκοσμο».

Η αρχιτέκτων μηχανικός ΑΠΘ, **Σαπφώ Αγγελούδη - Ζαρκάδα**, μίλησε για την «Επανάχρηση καπναποθηκών: Απολογισμός και προοπτικές

τελεί ένα συγκρότημα κτιρίων που οφείλουμε να διασώσουμε, σύμφωνα και με την ελληνική νομοθεσία και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.

Ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί:

- α. Με την αναθεώρηση του ΓΠΣ του Δήμου Χαλκίδας και με εξειδικευμένες πολεοδομικές μελέτες της ευρύτερης περιοχής, που περιλαμβάνουν το Βαθροβούνι, τις πηγές της Αρέθουσας, τον όρμο του Αγ. Στεφάνου, την έκταση Δάριγκ, τον εργατικό - προσφυγικό συνοικισμό, και που αποτελεί ιστορικό σημείο αναφοράς για την ταυτότητα της πόλης της Χαλκίδας.
- β. Με την εκκίνηση διαδικασίας εφαρμογής προγραμμά-

των προστασίας των μνημείων με τη συνεργασία Νομαρχίας, Δήμου, ΥΠΕΚΑ και ΥΠΠΟ.

γ. Με τη διαβούλευση Νομαρχίας, Δήμου, πολεοδομικών γραφείων, επιστημονικών φορέων (ΤΕΕ, Σύλλογος Δ. Αρχιτεκτόνων Μηχανικών), προκειμένου να σταματήσουν οι αλλοιώσεις του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και των κτιρίων της.

Για τούτον το λόγο χρειάζεται να ξεκινήσει, με πρωτοβουλία της Νομαρχίας και του Δήμου, μια διαδικασία οριοθέτησης της ευρύτερης περιοχής, που πρέπει να τεθεί υπό καθεστώς ειδικής πολεοδομικής προστασίας έως την οριστική ρύθμιση των πολεοδομικών παραμέτρων της περιοχής.

δ. Με λήψη μέτρων φύλαξης αυτών των κτιρίων από τη Νομαρχία, το δήμο, αλλά και κάθε άλλο εμπλεκόμενο ιδιοκτησιακό φορέα, προκειμένου να απο-

2. Σε άλλες πόλεις της Ελλάδας (όπως στο Βόλο και στο Λαύριο) και του εξωτερικού μπορεί κάποιος να διαπιστώσει τα οφέλη της πολιτικής για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, και ειδικά της διάσωσης ιστορικών κτιρίων, στην αισθητική των πόλεων, στη δημιουργία της διακριτής ταυτότητάς τους, στην αναβάθμιση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, στην απόκτηση πρόσθετου δημοσίου χώρου για πο-

λιτιστικές και άλλες κοινόχρηστες λειτουργίες.

3. Η βιομηχανική ενότητα του Αγ. Στεφάνου, παρά τις υπαρκτές φθορές κτιρίων (πυρκαγιές, καταρρεύσεις στεγών και τοίχων, απώλεια εξοπλισμού) και απώλειες ολόκληρων κτιρίων (Κιαπέκου, Σακελλαράκη), απο-

θροβούνι, τις πηγές της Αρέθουσας, τον όρμο του Αγ. Στεφάνου, την έκταση Δάριγκ, τον εργατικό - προσφυγικό συνοικισμό, και που αποτελεί ιστορικό σημείο αναφοράς για την ταυτότητα της πόλης της Χαλκίδας.

β. Με την εκκίνηση διαδικασίας εφαρμογής προγραμμά-

δράσεων κράτους, δήμου και ιδιωτών στην Καβάλα». Ως μεγαλύτερο λάθος της πόλης, χαρακτήρισε την οικοπεδοποίηση του παραλιακού μετώπου της. Ενώ θα μπορούσαν να γίνουν χώροι περιπάτου και αναψυχής, στα 160 στρέμματα, που δημιουργήθηκαν μετά την επικωμάτωση της παραλίας, αυτά πουλήθηκαν από το Λιμενικό Ταμείο σε ιδιώτες και στη συνέχεια χτίστηκαν οι πολυκατοικίες, το ΙΚΑ, το Διοικητήριο και το Αρχαιολογικό Μουσείο, που μαζί με τα ξενοδοχεία της περιοχής, θα μπορούσαν, με μεγάλη άνεση, να στεγαστούν στα μεγάλα κατεδαφισμένα σήμερα συγκροτήματα των καπιναποθηκών που υπήρχαν κατά μήκος της παλιάς παραλίας. Λάθος ήταν και το κλείσιμο των ΤΕΙ, κλειστής Δημοτικής Αγοράς στην πλατεία Αγ. Γεωργίου, του ΚΑΠΗ, κλπ., αντί της στέγασής τους σε καπιναποθήκες. Αναγνώρισε, όμως, και τη σωστή αγορά από δημάρχους της Δημοτικής Καπιναποθήκης και των κτιρίων του δημαρχείου και πρότεινε τρόπους επανάχρησής των διασωθέντων.

Η **Ελένη Μπουμπάρη**, αρχιτέκτων μηχανικός ΠΘ, MSc Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ΠΘ, εισηγήθηκε το θέμα: «Χώροι πολιτισμού ενταγμένοι σε βιομηχανικά κελύφη στην Ελλάδα», με αντικείμενο την έρευνα που ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2004 στο πλαίσιο του ερευνητικού θέματος με τί-

λο «Βιομηχανικά κτίρια στην Ελλάδα - Χώροι τέχνης και πολιτισμού», για τη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Πρόκειται για την καταγραφή και μελέτη των βιομηχανικών κτιρίων στην Ελλάδα που έχουν αποκατασταθεί και χρησιμοποιούνται εκ νέου ως χώροι τέχνης και πολιτισμού. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, καταρχήν, καταγράφηκαν σε όλη τη χώρα τα πιο χαρακτηριστικά βιομηχανικά κτίρια που λειτουργούν με νέες χρήσεις μουσείων και χώρων πολιτισμού. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε η βάση για την έρευνα 38 βιομηχανικών κτιρίων - συγκροτημάτων. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται, σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χώρων των μουσείων και του πολιτισμού, τις αρχές λειτουργίας, τις ιδιαίτερες ανάγκες, σε σχέση με τις αυξημένες απαιτήσεις του κτιριολογικού προγράμματος και, τέλος, τις δυνατότητες ένταξής τους και εξυπηρέτησης σε υφιστάμενα βιομηχανικά κελύφη. Ουσιαστικά, μέσα από τη σύγκριση μεταξύ χαρακτηριστικών του υφιστάμενου κελύφους και των απαιτήσεων των νέων χρήσεων τίθεται το ερώτημα, κατά πόσο είναι δυνατό να γίνει ένας επιτυχημένος συνδυασμός των δύο αυτών μερών.

Η **Μαρία Δούση**, MSc αρχιτέκτων μηχανικός, στην εισήγησή της «Μεθοδολογική προσέγγιση

για την αρχιτεκτονική ανάλυση και τεκμηρίωση των ιστορικών βιομηχανικών συγκροτημάτων. Η περίπτωση των Μύλων Αλλατίνη στη Θεσσαλονίκη», τόνισε: «Είναι κοινά αποδεκτό ότι η έρευνα για την ανάλυση, τεκμηρίωση και αξιολόγηση ενός μνημείου βιομηχανικής κληρονομιάς, είναι μια διεπιστημονική έρευνα, η οποία απαιτεί τη συνδρομή πολλών επιστημονικών ειδικοτήτων. Στην εισήγηση παρουσιάστηκε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε με συγκεκριμένη μεθοδολογία, η οποία προσπάθησε να λάβει υπόψη της τόσο ορισμένες γενικά αποδεκτές αρχές, όσο και να εξειδικεύσει τα εργαλεία ανάλυσης, τεκμηρίωσης και αξιολόγησης ενός ιδιαίτερα σημαντικού βιομηχανικού συγκροτήματος, τους Μύλους Αλλατίνη στη Θεσσαλονίκη, οι οποίοι έχουν μια μακρόχρονη ιστορία που ξεκινά από τα μέσα του 19ου αιώνα. Η εξαντλητική αυτή έρευνα θα πρέπει να προηγείται κάθε μελέτης αποκατάστασης και επανάχρησής ενός παλαιού βιομηχανικού κτιρίου ή συγκροτήματος, προκειμένου να αξιολογηθεί κάθε στοιχείο της βιομηχανικής κληρονομιάς που διατηρεί».

Η **Αίγλη Δημόγλου**, δρ. ιστορικός, διευθύντρια ΔΗΚΙ, μέλος ΔΣ Ελληνικού Τμήματος TICCIH, παρουσίασε τις «Σκέψεις και εμπειρίες από τη διάσωση και επανάχρηση της βιομηχανι-

φεικθών τυχαίες ή εσκεμμένες ενέργειες περαιτέρω ακρωτηριασμού τους.

4. Η ευρύτερη περιοχή του Αγ. Στεφάνου μπορεί να αποτελέσει έναν πολυπολιτισμικό χώρο για τη Χαλκίδα, φιλοξενώντας στο κτιριακό απόθεμα των βιομηχανικών κτιρίων πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και άλλες κοινωφελείς ή κοινόχρηστες δραστηριότητες. Θα πολλαπλασιαστεί έτσι και η δυνατότητα δημόσιας συνεύρεσης και κοινωνικότητας, στοιχεία απαραίτητα για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και την ενίσχυση της δημοκρατικής έκφρασης των πολιτών της Χαλκίδας.

Η αγορά του βιομηχανικού συγκροτήματος Γεωργιάδη από τη Νομαρχία, καθώς και η αιτιολογική έκθεση που τη συνόδευσε, μαζί με την αναστολή του σχεδίου πόλεως σε αυτό το σημείο της πόλης, μπορούν να αποτελέσουν την έναρξη θετικών εξελίξεων στην προαναφερθείσα κατεύθυνση.

5. Το απόθεμα κοινόχρηστων και δημόσιων χώρων οφείλει να προέρχεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό των υπαρχόντων επίγειων εκτάσεων και όχι από την επίκωση παραλιών. Τέτοιου είδους φαινόμενα (επικήσεων) μπορούν να σβήσουν αιώνες φυσικής, αρχαιολογικής και άλλης πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως έγινε με την επίκωση του αρχαίου λιμανιού της Χαλκίδας στην ιστορική περιοχή του Αγίου Στεφάνου.

6. Ο όποιος εξοπλισμός των βιομηχανικών κτιρίων αποτελεί ιστορική μαρτυρία της εποχής, που κατασκευάστηκε και χρησιμοποιήθηκε και χρειάζεται διάσωση, συγκέντρωση, φύλαξη και συντήρηση από τους αρμόδιους φορείς.

7. Το βιομηχανικό κτίριο της Αρέθουσας αποτελεί σημείο αναφοράς για τη Χαλκίδα. Η αγορά του από το ΥΠΠΟ, προκειμένου να το μετατρέψει σε Διαχρονικό Μουσείο, αποτέλεσε σημαντικό

σταθμό για τη διάσωση και επανάχρησή του. Η γρήγορη εξέλιξη των διαδικασιών κατασκευής του μουσείου θα αποτελέσει πρόκριμα για την αναβάθμιση όλης της περιοχής.

8. Το Βιομηχανικό Συγκρότημα Γεωργιάδη χρειάζεται να διασωθεί στο σύνολό του και, μέσα από τη συνεργασία Νομαρχίας και ΥΠΠΟ, να τεθεί ολόκληρο σε καθεστώς προστασίας.

Η διάσωση, ανάπλαση και επανάχρησή του αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την ανάδειξη του βιομηχανικού - αρχιτεκτονικού πυρήνα της περιοχής του Αγ. Στεφάνου.

9. Ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός είναι το ενδεδειγμένο εργαλείο για την εύρεση της καταλληλότερης πρότασης αναστήλωσης - αξιοποίησης του ΒΣ Γεωργιάδη.

10. Η Εύβοια διαθέτει πολλά στο σύνολό τους βιομηχανικά κτίρια και προβιομηχανικά κτίσματα (νερόμυλους, ελαιοτριβεία κλπ.)

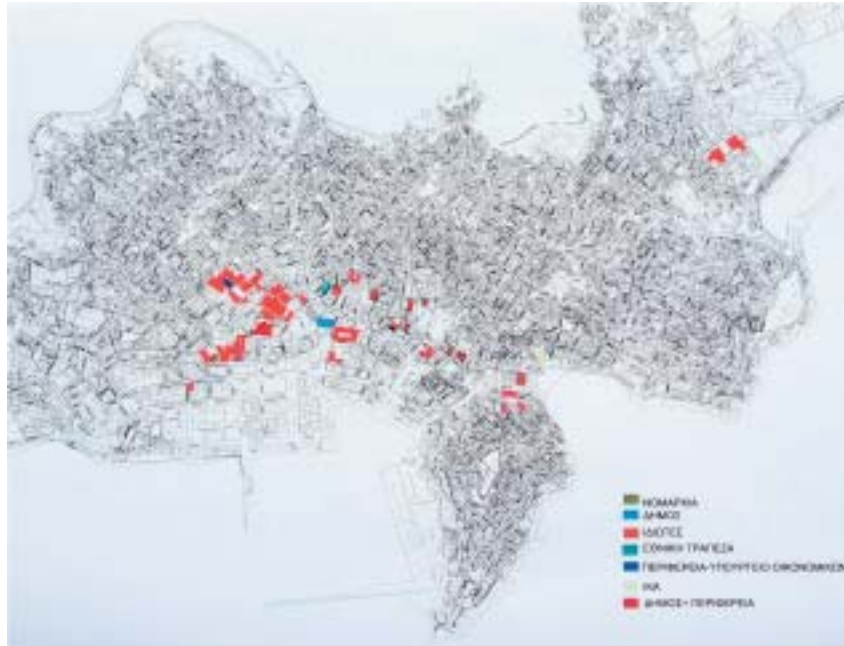
που χρειάζονται καταγραφή, διάσωση και ανάδειξη. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει την υποχρέωση και τη δυνατότητα να μεριμνήσει για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

11. Το ΤΕΕ και ο Σύλλογος Διπλωματούχων Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, με το επιστημονικό τους δυναμικό, θα συνδράμουν όποτε τους ζητηθεί, αλλά και με πρωτοβουλία τους, τους δημόσιους φορείς (Νομαρχία, Δήμο Χαλκίδας) στην υλοποίηση των παραπάνω συμπερασμάτων.

Ήδη, η υστέρηση της Χαλκίδας στη διάσωση της πολιτιστικής της κληρονομιάς στιγματίζει το παρόν της. Μόνο με τη μέγιστη δυνατή ενεργοποίηση και αφύπνιση όλων μπορεί να αποτραπεί η επανάληψη διαχειριστικών πολιτικών, που τραυμάτισαν ανεπανόρθωτα το ιστορικό απόθεμα της Χαλκίδας. Αν αυτό είναι το ζοφερό παρόν, καιρός να φροντίσουμε για ένα πιο ελπιδοφόρο μέλλον.

κής κληρονομιάς στην Ελλάδα: Η περίπτωση του Βόλου», την εμπνευσμένη δηλαδή πρακτική της πόλης του Βόλου, που πέτυχε το εξαιρετικό για ελληνική πόλη: Να εισαγάγει νέες συμβατές χρήσεις εκπαίδευσης, μουσειακές, δημοτικές κλπ., στα περισσότερα βιομηχανικά της κτίρια (καπναποθήκες, κεραμοποιεία, εργοστάσια, καπνοβιομηχανίες, ελαιοαποθήκη, απεντομωτήριο, βαμβακοκλωστήριο κλπ.). Σήμερα οι υποβαθμισμένες παλιότερα περιοχές των συνόλων αυτών αποτελούν τις πλέον ενδιαφέρουσες της πόλης και ο Βόλος εξελίχθηκε πλέον σε πανευρωπαϊκό πρότυπο επανάχρησης βιομηχανικών κτιρίων.

Ο **Σάκης Χατζηγώγας**, μηχανολόγος μηχανικός, αντιπρόεδρος Ελληνικού Τμήματος TICCIH, μίλησε για την «Ανάδειξη ιστορικού εξοπλισμού σε βιομηχανικά κτίρια και μνημεία του

τεχνικού πολιτισμού». Συγκεκριμένα: Ο μηχανολογικός εξοπλισμός ενός βιομηχανικού μνημείου αποτελεί το στοιχείο εκείνο του τεχνικού πολιτισμού, που μας αποκαλύπτει πολύτιμες πληροφορίες για τη λειτουργία, την τεχνολογία και τις ανθρώπινες συνθήκες εργασίας, ενώ παράλ-

ληλα περιέχει αξίες επιστημονικές, κατασκευαστικές, οικονομικές και αισθητικές, που καθιστούν απόλυτη προτεραιότητα τη διάσωση και ανάδειξή του, στο πλαίσιο προστασίας και προβολής των βιομηχανικών μνημείων. Βασικά εργαλεία για το σκοπό αυτό αποτελούν: Η άμεση λήψη μέτρων διάσωσης, η καταγραφή και αποτύπωση του εξοπλισμού, και, τέλος, η έρευνα - τεκμηρίωση της τεχνολογίας που περικλείεται στα μηχανήματα και τις εγκαταστάσεις.

Μετά το τέλος των εισηγήσεων, διατυπώθηκαν

ενδιαφέρουσες ερωτήσεις και την ημερίδα έκλεισε ο δήμαρχος της πόλης, ο οποίος ευχόμαστε να στραφεί με όλες του τις δυνάμεις στην επανάχρηση αυτού του σπουδαίου κτιριακού αποθέματος της Καβάλας, έχοντας δεδομένη την πλήρη συμπαράσταση του ΤΕΕ-ΑΜ.

Οι μηχανικοί βιώνουν την κρίση

ΗΠΕΙΡΟΣ

Να αποτραπεί η κρίση για τους μηχανικούς με την εφαρμογή αναπτυξιακών μέτρων ζητά από την κυβέρνηση, με ομόφωνο ψήφισμά της, η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ - Τμήματος Ηπείρου, που εκδόθηκε στην 1η τακτική για το 2010 συνεδρίαση του οργάνου. Με το ίδιο ψήφισμα καλούνται όλοι οι μηχανικοί σε εγρήγορση και αγωνιστική ετοιμότητα, προκειμένου να ανατραπεί κάθε πολιτική που καταδικάζει τους μηχανικούς και τον τόπο σε μαρασμό.

Ειδικότερα, στο Ψήφισμα τονίζονται τα εξής:

Ψήφισμα

Η Αντιπροσωπεία του Περιφερειακού Τμήματος Ηπείρου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, με αφορμή την κρίσιμη σημερινή οικονομική και κοινωνική συγκυρία, τα οξυμένα επαγγελματικά και θεσμικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τεχνικός κόσμος και τα κυοφορούμενα μέτρα της κυβέρνησης, διαπιστώνουμε ότι:

- Οι μηχανικοί και ο τεχνικός κόσμος, είτε είναι εργολήπτες, είτε δημόσιοι υπάλληλοι, είτε μισθωτοί, είτε μελετητές δημόσιων και ιδιωτικών έργων, είτε στελέχη στη βιομηχανία, είτε στην Εκπαίδευση, είτε ασχολούνται με τις νέες τεχνολογίες και το περιβάλλον, βιώνουμε σήμερα μια από τις σοβαρότερες κρίσεις.

- Παρ' ότι η παγκόσμια οικονομική κρίση έχει οξύνει τα προβλήματα, στη χώρα μας η ύφεση εμφανίστηκε αμέσως μετά τα ολυμπιακά έργα και οφείλεται στις εγγενείς αδυναμίες της ελληνικής οι-

κονομίας και τις οικονομικές και αναπτυξιακές επιλογές των κυβερνήσεων.

- Μια σειρά από κρίσιμα θέματα για τον κλάδο και για την ανάπτυξη της χώρας, όπως:

- Η σημαντική μείωση του ΠΔΕ και η πρόβλεψη για περαιτέρω συρρίκνυσή του τα επόμενα χρόνια.

- Το πάγωμα, ουσιαστικά, της εκτέλεσης των δημόσιων έργων και η γενικευμένη, δυστυχώς, ένταξη τους στο μηχανισμό των ΣΔΙΤ.

- Η μεγέθυνση της ανεργίας των διπλωματούχων μηχανικών και ιδιαίτερα των νέων.

- Η παρατεταμένη και εντεινόμενη κρίση στο χώρο των εργοληπτών και των μελετητών, η οποία, σε συνδυασμό με τα χρέη του ελληνικού Δημοσίου προς αυτούς, οδηγούν σε χρεοκοπία πολλές τεχνικές επιχειρήσεις.

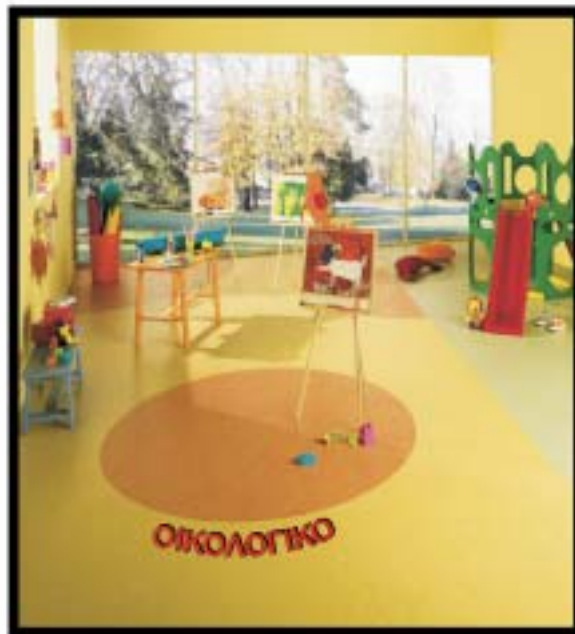
- Η συνεχιζόμενη απαξίωση και υποβάθμιση των δημόσιων τεχνικών υπηρεσιών της χώρας.

- Η συνεχής απαξίωση της Παιδείας και του επιστημονικού δυναμικού.

- Η ένταξη με το Ν. 3655/2008 του ΤΣΜΕΔΕ, του πλέον εύρωστου ασφαλιστικού οργανισμού της χώρας, στο μόρφωμα ΕΤΑΑ, με ετήσιο λειτουργικό κόστος μεγαλύτερο, δυστυχώς, από το προηγούμενο συνολικό των συμμετεχόντων ασφαλιστικών ταμείων.

- Η μη ύπαρξη συγκεκριμένου αναπτυξιακού σχεδίου, για την εφαρμογή του οποίου οι μηχανικοί έχουν, εκ των πραγμάτων, πρωταρχικό ρόλο.

- Η προωθούμενη με το νέο φορολογικό νομοσχέδιο κατάργηση του τεκμαρτού προσδιορι-

ΣΧΟΛΕΙΑ / Linoleum

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ / PVC

- υποαλλεργικό
- φιλικό προς το περιβάλλον
- μεγάλη διάρκεια ζωής
- ευκολία στον καθαρισμό
- ελκυστικός σχεδιασμός σε πολλές αποχρώσεις και υφές

Πεδία Εφαρμογής

- νοσοκομεία
- κτίρια γραφείων
- εμπορικά κέντρα
- δημόσια κτίρια
- εκπαιδευτήρια
- πολυχώροι ψυχαγωγίας

Αγρίων 32
 Ν. Ιωνία, 142 31
 Τηλ: 210 2775066
 Fax: 210 2711874
 Email: info@plastino.gr
 Website: www.plastino.gr

Plastino A.E.E.
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΑΜΙΕΛΑ - ΜΟΚΕΤΙΣ - ΤΑΙΩΤΣΑΡΗΣ
 ΣΥΝΑΝΤΗΜΑΤΑ

σμού του φορολογητέου εισοδήματος για τις μελέτες και τις επιβλέψεις των έργων.

- Η αύξηση των αμέσων και έμμεσων φόρων, με την ταυτόχρονη μείωση των εισοδημάτων, περιγράφουν τάσεις και βήματα περαιτέρω οπισθοδρόμησης για τους μηχανικούς και για τη χώρα μας.

Καλούμε την κυβέρνηση

- Να αλλάξει τη μέχρι σήμερα γενικότερη πολιτική για τις δημόσιες επενδύσεις, δεδομένου ότι τα αρνητικά αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης είναι ήδη ορατά, με την απαξίωση και την καταστροφή του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, μέρος του οποίου είναι και οι μηχανικοί.

- Να σχεδιάσει και να εφαρμόσει άμεσα ένα νέο ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα για την οικονομική και κοινωνική πρόοδο του τόπου, με αύξηση του ΠΔΕ και με οικονομικά και διαρθρωτικά μέτρα, που θα ενισχύουν την κοινωνική συνοχή, την απασχόληση και την ανάπτυξη με άλλους όρους.

- Να δρομολογήσει ριζικές αλλαγές στην Τεχνική Παιδεία, ώστε να ανταποκρίνεται στις σημερινές παραγωγικές ανάγκες του τόπου και να θεσπίσει ένα ενιαίο πλαίσιο πιστοποίησης δεξιοτήτων και πρόσβασης στο επάγγελμα, σε όλο το φάσμα των τεχνικών επαγγελμάτων.

- Να στελεχώσει και να οργανώσει τις δημόσιες τεχνικές υπηρεσίες και να εμπιστευτεί τον Έλληνα μηχανικό, για την επιτάχυνση της αναθεώρησης και εφαρμογής του ΕΣΠΑ και την υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της χώρας.

- Να διδαχτεί από την αρνητική εμπειρία της ενοποίησης των ασφαλιστικών ταμείων (ΕΤΑΑ), να μελετήσει τις ιδιαιτερότητές τους και, με το νέο Ασφαλιστικό, να επαναφέρει το

ΤΣΜΕΔΕ στο προηγούμενο καθεστώς και να προστατεύσει την περιουσία και τα αποθεματικά του.

- Να κατανοήσει ότι ο σημερινός ειδικός προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος από μελέτες και επιβλέψεις είναι δίκαιος, αλλά και συμφέρων για το κράτος, αφού η αλλαγή του συστήματος θα επιφέρει απώλεια εσόδων από φόρους και ΦΠΑ.

Στη σημερινή κρίσιμη περίοδο, καλούμε τη διοίκηση του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας:

- Να εντείνει τις προσπάθειες για ουσιαστικότερη προώθηση στα κέντρα αποφάσεων όλων των τεκμηριωμένων προτάσεων τού (Παιδεία, ανάπτυξη, περιβάλλον, ενέργεια, χωροταξία, διοικητική αναδιάρθρωση, Ασφαλιστικό, Φορολογικό, επαγγελματικά δικαιώματα, δημόσια έργα, μελέτες κ.ά.), αλλά και για την επεξεργασία νέων.

- Να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στο συντονισμό όλων των επαγγελματικών ενώσεων του κλάδου για την προστασία του μηχανικού, του επαγγέλματος και της ομαλής πορείας του τόπου.

- Να προετοιμάσει έγκαιρα και μεθοδικά τον κλάδο, για την αποτελεσματικότερη και οργανωμένη αντιμετώπιση κάθε αρνητικής εξέλιξης.

Καλούμε, επίσης, όλους τους μηχανικούς, σε εγρήγορη και αγωνιστική ετοιμότητα, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, για την καλλιέργεια μιας νέας αντίληψης για τη λειτουργία του κράτους και των θεσμών, για την ανάδειξη της αξίας και της σημασίας της Παιδείας και του επιστημονικού δυναμικού, για την προώθηση μιας άλλης αναπτυξιακής λογικής και, τέλος, για την ανατροπή κάθε πολιτικής που καταδικάζει τους μηχανικούς και τον τόπο σε μαρασμό και οπισθοδρόμηση.

ΠΡΕΒΕΖΑ

Την ανησυχία της για την επερχόμενη κρίση στον κλάδο των μηχανικών εκφράζει ο πρόεδρος της Ν.Ε. Πρέβεζας του ΤΕΕ, Σπύρος Κανιώρης, με έγγραφο του προς τους υπουργούς Οικονομικών, Γ. Παπακωνσταντίνου, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Λ. Κατσέλη, Εργασίας, Α. Λοβέρδο, και προς τον πρόεδρο του ΤΕΕ, Ι. Αλαβάνο.

Όπως αναφέρεται στο έγγραφο, η Ν.Ε. Πρέβεζας του ΤΕΕ εκφράζει τις ανησυχίες της για τις επιλογές της κυβέρνησης όσον αφορά τις ρυθμίσεις - επιλογές αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης μέσα από το φορολογικό νομοσχέδιο, τις προτάσεις για το Ασφαλιστικό και λοιπές θεματικές (ελάχιστης διαβούλευσης) για την ανάπτυξη της χώρας. Επισημαίνουμε τα παρακάτω:

1. Φορολογία μηχανικών

Τη στιγμή που ο πιο παραγωγικός κλάδος της οικονομίας, ο κατασκευαστικός, πλήττεται όσο κανείς άλλος στην ελληνική οικονομία, λόγω της οικονομικής και εγκώριας θεσμικής κρίσης, η κυβέρνηση επαναφέρει με το νέο φορολογικό σ/ν, το ξεπερασμένο καθεστώς που ίσχυε πριν 20 χρόνια για τη φορολογία των διπλωματούχων μηχανικών που καταργήθηκε, όταν αποδείχτηκε περίτρανα πως είχε εκφυλιστεί σε καθεστώς συναλλαγής. Ο κλάδος των μηχανικών είναι ο μόνος κλάδος για τους αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες μηχανικούς, στον οποίο ισχύει σύστημα αμιγώς λογιστικό με προκαταθέσεις και έλεγχο υποχρεωτικά αμοιβών, φόρου και ΦΠΑ, τήρηση βιβλίων εσόδων - εξόδων κλπ. Φορολογούνται, δε, με όσα ισχύουν για έσοδα από τη Ζ' πηγή, που αποφέρουν περισσότερα έσοδα για το κράτος από ό,τι σε άλλες κατηγορίες (π.χ. Δ' πηγή για ΑΕ, ΕΠΕ). Τυχόν αποδότηση του παραπάνω συστήματος

με ελεύθερες εκπώσεις χωρίς όριο (λογική συνέπεια του νέου νόμου), θα επιφέρει μεγάλη απώλεια των εσόδων του κράτους από φόρους και ΦΠΑ, υποκειμενοποίηση υπολογισμού των εσόδων με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αδικίες, αντιπαλότητα, προσφυγές και καμία βελτίωση. Σε κάθε περίπτωση, χάνεται μία ελεγχόμενη φορολόγηση για το κράτος, η οποία δεν αντικαθίσταται με κάτι καινούριο, πιο αντικειμενικό ή πιο δίκαιο σύστημα. Με τις νέες (παλιές) ρυθμίσεις πιστεύ-

Ανησυχία

ουμε ότι η κυβέρνηση θα βγει εκθετική με αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που προσδοκά!

2. Ασφαλιστικό μηχανικών

Το Ταμείο συντάξεων μηχανικών (ΤΣΜΕΔΕ), κατάφερε, χάρις στο ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο που είχε θεσπιστεί από την ίδρυσή του και τη στενή παρακολούθηση από τους ασφαλισμένους του μέσω του ΤΕΕ, αφού όριζε πάντα τον πρόεδρο του φορέα και δεν είχε ποτέ κομματικούς προέδρους (ά-

ρα δεν έπαιξε δομημένα ομόλογα!), έχει σήμερα ένα αποθεματικό 3,5 δισ. ευρώ (χωρίς την κρατική επιχορήγηση) και βιωσιμότητα μέχρι το 2040, σύμφωνα με την πρόσφατη αναλογιστική μελέτη. Εφόσον γίνουν πράξη οι δηλώσεις του υπουργού Ανδρέα Λοβέρδου για «ενοποίηση των αποθεματικών των Ταμείων», τούτο θα σημάνει αποδόμηση ενός υγιούς Ταμείου 110.000 εργαζομένων και υπαγωγή τους στη λογική ΙΚΑ, ΕΑΕΑ κλπ. Αντί αυτής της λογικής το ΤΕΕ

μοντέλο του ΤΣΜΕΔΕ να το μεταφέρει σε όλα τα προβληματικά Ταμεία και όχι να το μετατρέψει και αυτό σε ένα ακόμη προβληματικό Ταμείο.

3. Μηχανικοί του Δημοσίου

Ο κλάδος των 10.000 μηχανικών, περίπου, του Δημοσίου αποτελεί σημαντικό κρίκο της ανάπτυξης της χώρας με τεράστια εμπειρία στην υλοποίηση, οργάνωση και λειτουργία των αναπτυξιακών έργων της χώρας. Η Ομοσπονδία

των εργαζομένων. Θεωρούμε ότι μειώσεις των αμοιβών των μηχανικών της τάξης των 3.000 - 10.000 ευρώ/έτος (συμπεριλαμβανομένων των εκτός έδρας ελέγχων και επιβλέψεων) θα δημιουργήσουν τεράστια προβλήματα λειτουργίας και εξυπηρέτησης των έργων. Ο βασικός μισθός ενός μηχανικού στο Δημόσιο, με 10ετή υπηρεσία, δεν μπορεί να είναι ίδιος με αυτόν του ανειδίκευτου εργάτη κατώτατης βαθμίδας στον κατασκευαστικό τομέα (1.500 ευρώ). Μηχανικός στο Δημόσιο που θα δανείζεται για να επιβιώσει, δεν μπορεί να ελέγχει και να εκτελεί έργα εκατομμυρίων ευρώ. Η ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών στις διάφορες τεχνικές υπηρεσίες και πολεοδομίες είναι σοβαρό ζήτημα πολιτικής βούλησης, πράγμα που το ΤΕΕ έχει εντοπίσει και, με προτάσεις, κατ'επανάληψη, ζητά την αναδιοργάνωσή τους, αλλά δεν έχει εισακουστεί.

4. Ανάπτυξη της χώρας

Η ανάπτυξη της χώρας δεν μπορεί να προχωρήσει μόνο με το μεταπρατισμό και τα λογιστικά νούμερα.

Η χώρα ποτέ δε στήριξε την πραγματική έρευνα, τη νέα τεχνολογία, τους νέους επιστήμονες. Μηχανικοί κυρίως, αλλά και άλλοι επιστήμονες, ή εγκαταλείπουν τη χώρα, για να προωθήσουν ιδέες, δεξιότητες και ικανότητές τους, ή υποβαθμίζονται σε γραφειοκράτες μικρο-μελετητές, αφού δεν υπάρχει χώρος ούτε για τους πρωτοπόρους, ούτε για τους τολμηρούς. Θα πρέπει να αναβαθμιστεί η Τεχνική Εκπαίδευση με παραγωγή όλων των βαθμίδων τεχνικών που έχουν καταργηθεί, να αναπροσαρμοστεί ο αριθμός των πανεπιστημίων στις πραγματικές ανάγκες της χώρας με στρατηγικό σχεδιασμό δεκαετίας, για την προώθηση νέων τεχνολογιών μέσα από την έρευνα, το ΕΣΠΑ, τον αναπτυξιακό νόμο κλπ.

Στόχος η τεχνολογική πρωτο-

πορία σε ειδικούς τομείς στους οποίους πλεονεκτεί η χώρα, η πραγματική μείωση της ανεργίας, η δημιουργία κινήτρων και η μείωση της ανασφάλειας στις νέες γενιές. Στο υπάρχον βιοτικό επίπεδο της χώρας και στις συνθήκες του παγκόσμιου εμπορίου, μόνο η υποστήριξη καινοτομιών μπορεί δημιουργήσει βιώσιμες και ανταγωνιστικές επιχειρήσεις. Κακώς η ανάπτυξη στηρίχθηκε τα τελευταία 30 χρόνια μόνο στα Προγράμματα Δημόσιων Επενδύσεων, ούτε, όμως, μπορεί σήμερα αυτά να υποβαθμιστούν, γιατί δεν υπάρχει καμία άλλη δράση άμεσης απόδοσης και διεξόδου από την κρίση και την ύφεση.

Απαιτείται αναβάθμιση της ποιότητας παροχών του δημόσιου τομέα, με θεσμική αυτονομία των τεχνικών επιλογών από την πολιτική εξουσία. Η Δημόσια Διοίκηση, σημαντικός πυλώνας στην ανάπτυξη της χώρας, πρέπει να δουλεύει με απλούς κανόνες και ξεκάθαρη νομοθεσία. Απαιτείται, δε, διαφάνεια παντού και ουσιαστική απόδοση ευθυνών.

Οι νέοι εργαζόμενοι βρίσκουν καταφύγιο στο δημόσιο τομέα γιατί εναλλακτικά δεν υπάρχει κανένα κίνητρο ή χώρος ασφαλής για έναν εργαζόμενο στο ελεύθερο επάγγελμα. Είναι στο χέρι της κυβέρνησης με τολμηρά μέτρα - κίνητρα να καταστήσει ελκτική και ενδιαφέρουσα την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Από τις διαρθρωτικές αλλαγές στην ανάπτυξη θα εξαρτηθεί το μέλλον της χώρας και όχι από την αριθμηση εσόδων - εξόδων (θεμιτή) και τη φορολόγηση της μισθωτής εργασίας.

Το ΤΕΕ υπέβαλε πρόσφατα πακέτο μέτρων στην κυβέρνηση για την έξοδο από την οικονομική κρίση. Η εμπειρία του και η σύνθετη τεχνικοοικονομική αντίληψη για την ανάπτυξη της χώρας, αποτελεί εγγύηση για τις μελλοντικές επιλογές, αρκεί να υπάρχει συνομιλητής και να μπορεί να ακούει. Ο λόγος στην κυβέρνηση.

και προτάσεις

προτείνει τη λειτουργία του ΤΣΜΕΔΕ αυτόνομα, με περαιτέρω διαχείριση των αποθεματικών του όπως γνωρίζει, χωρίς ρίσκο και με ταχύτερους ρυθμούς, αντιπροτείνοντας αναπτυξιακά τη χρηματοδότηση δράσης των ασφαλισμένων μελών του, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό και τους μηχανικούς και την αναθέρμανση της πραγματικής οικονομίας.

Η κυβέρνηση πιστεύουμε ότι, εφόσον επιζητά λύση του ασφαλιστικού προβλήματος, πρέπει το

των μηχανικών (ΕΜΔΥΔΑΣ) ζητά κάθε χρόνο, από το 2000, την υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας σύμφωνα με το Ν. 2738/99. Αντί αυτού οι κυβερνήσεις της χώρας, αναγνωρίζοντας, φυσικά, το πρόβλημα, επέλεξαν την πολιτική των επιδομάτων κατά το δοκούν. Τα επιδόματα στο Δημόσιο αποτελούν, με επιλογή των κυβερνήσεων, μη συντάξιμο μισθό, ακολουθούσαν πάντα τους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας και δεν ήταν εξαγορά συνείδησης

